

Bąki (*Diptera: Tabanidae*) miejscowości Wyskok na Mazurach

Horse flies (*Diptera: Tabanidae*) from Wyskok village
in the Masurian Lakelands

DAWID GRACZYK, WOJCIECH GIŁKA

Katedra Zoologii Bezkręgowców UG, ul. Piłsudskiego 46, 81-378 Gdynia

ABSTRACT: 24 species of horse flies (*Diptera: Tabanidae*) are reported from Wyskok near Węgorzewo in the Masurian Lakelands. The dominant species were *Hybomitra ciureai*, *H. muehlfeldi* and *Haematopota pluvialis*.

KEY WORDS: *Diptera, Tabanidae*, records, Masurian Lakeland, NE Poland.

W Polsce bąki (*Tabanidae*) pod względem faunistycznym są grupą stosunkowo dobrze poznaną (TROJAN 1979). Zwłaszcza dobrze poznana jest ich fauna na Mazowszu (TROJAN 1955, 1958; TROJAN, WOJCIECHOWSKA 1967). Na Mazurach dokładnie zbadanym terenem jest jedynie Puszcza Borecka, skąd wykazano 27 gatunków *Tabanidae* (KOŚLA 1995).

Bąki badano we wsi Wyskok koło Węgorzewa (UTM: EF31), w Krainie Węgorapy wchodzącej w skład Pojezierzy Mazurskich. Jezioro Oświn, nad którym położony jest Wyskok, jest płytkie i podlega naturalnemu procesowi zanikania, w związku z czym otaczające je bagna, nieużytki i lasy tworzą dogodnie miejsca do rozwoju larw bąków. Muchówki łowiono przy pomocy pułapki Malaise'a oraz siatką entomologiczną od czerwca do sierpnia 1996 i 1997 roku.

Oznaczenia wszystkich gatunków zostały sprawdzone przez prof. dra hab. Przemysława TROJANA, któremu składamy w tym miejscu serdeczne podziękowania.

Ogółem złowiono 3881 okazów, w tym 55 samców, należących do 24 gatunków (Tab.). Większość bąków należy do gatunków pospolicie występujących w Polsce. Dominującymi okazały się: *Hybomitra ciureai* (SÉGUY),

Tab. Bąki (*Tabanidae*) zebrane w miejscowości Wyskok.
Horse flies (*Tabanidae*) collected in Wyskok village.

Gatunek Species	Pułapka Malaise'a Malaise trap	Siatka entomol. Entomol. net	Suma Total	%
<i>Chrysops caecutiens</i> (L.)	2	48	50	1,29
<i>Chrysops divaricatus</i> LOEW	3	36	39	1,00
<i>Chrysops pictus</i> MEIG.	26	288	314	8,09
<i>Chrysops relictus</i> MEIG.	1	13	14	0,36
<i>Hybomitra auripila</i> (MEIG.)	-	2	2	0,05
<i>Hybomitra nitidifons</i> (SZIL.)	1	-	1	0,03
<i>Hybomitra lundbecki</i> LYN.	2	4	6	0,15
<i>Hybomitra muehlfeldi</i> (BRAUER)	281	689	979	25,23
<i>Hybomitra solstitialis</i> (MEIG.)	119	142	261	6,73
<i>Hybomitra distinguenda</i> (VERR.)	12	35	47	1,21
<i>Hybomitra ciureai</i> (SÉGUY)	339	691	1090	28,09
<i>Atylotus fulvus</i> (MEIG.)	-	5	5	0,13
<i>Tabanus miki</i> BRAUER	9	-	9	0,23
<i>Tabanus bromius</i> L.	14	67	81	2,09
<i>Tabanus maculicornis</i> ZETT.	29	65	94	2,42
<i>Tabanus autumnalis</i> L.	4	1	5	0,13
<i>Tabanus sudeticus</i> ZELL.	14	30	44	1,13
<i>Tabanus bovinus</i> L.	37	30	67	1,73
<i>Heptatoma pellucens</i> (FABR.)	2	15	17	0,44
<i>Haematopota italica</i> MEIG.	34	62	96	2,74
<i>Haematopota pluvialis</i> (L.)	595	53	648	16,70
<i>Haematopota scutellata</i> (OLSUFJEV et al.)	1	-	1	0,03
<i>Haematopota subcylindrica</i> PAND.	9	1	10	0,26
<i>Haematopota crassicornis</i> WAHL.	1	-	1	0,03
Razem (Total)	1595	2286	3881	100

H. muehlfeldi (BRAUER) i *Haematopota pluvialis* (L.). Spośród ciekawszych można wymienić: *Chrysops divaricatus* LOEW, który w Polsce stanowi relikwitu okresu polodowcowego i zachował się w dużych kompleksach leśnych oraz w górach; *Hybomitra auripila* (MEIG.), gatunek typowy dla terenów górskich, notowany także w Puszczy Boreckiej (KOŚLA 1995); natomiast *Haematopota scutellata* (OLSUFJEV et al.) ma tu zaledwie czwarte stanowisko w kraju.

Liczba 24 gatunków w Wysokoku stanowi niemal połowę bąków wykazanych z terenu Polski i około 75% z Pojezierza Mazurskiego (TROJAN 1979; KOŚLA 1995).

SUMMARY

Horse flies (*Diptera: Tabanidae*) were studied in Wysokok village (Masurian Lakelands, NE Poland) in 1998–1997. The insects (3881 specimens) was collected with entomological net and Malaise trap. Twenty four species (over 46% of Polish *Tabanidae*) were recorded. *Hybomitra ciureai*, *H. muehlfeldi* and *Haematopota pluvialis* were the dominant species. Wysokok is the fourth known locality of *Haematopota scutellata* in Poland. *Chrysops divaricatus* and *Hybomitra auripila* are known as relics of glaciation, recorded in mountains and a few sites in northern Poland so far.

PIŚMIENNICTWO

- KOŚLA B. 1995: Ślepaki (*Diptera, Tabanidae*) Puszczy Boreckiej w północno-wschodniej Polsce. *Fragm. faun.*, 20: 434-450.
- TROJAN P. 1955: *Tabanidae* okolic Warszawy (*Diptera*). *Fragm. faun.*, 7: 199-207.
- TROJAN P. 1958: The ecological niches of certain species of horse-flies (*Diptera, Tabanidae*) in the Kampinos Forest near Warsaw. *Ekol. pol.*, 6: 53-129.
- TROJAN P., WOJCIECHOWSKA B. 1967: Odrębność gatunkowa *Chrysozona pluvialis* (L.) i *Ch. hispanica* (SZIL.) (*Diptera, Tabanidae*). *Ann. zool.*, 23: 525-534.
- TROJAN P. 1979: *Tabanidae* Ślepaki (*Insecta: Diptera*). *Fauna Polski*, Warszawa, 8: 1-309.